

פרק ה': הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה

- תיקון 11. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹ -
חוק
קופות
גמל

(1) בסעיף 1 -

(א) במקום ההגדרה "קרן חדשה כללית" יבוא:

"קרן חדשה כללית" – קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח, שאינה קרן חדשה מקיפה ושאין קופת גמל מרכזית לקצבה, שאושרה לראשונה אחרי יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995);

(ב) במקום ההגדרה "קרן חדשה מקיפה" יבוא:

"קרן חדשה מקיפה" – קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח ושאין קופת גמל מרכזית לקצבה, שמתקיימים בה כל אלה:

(1) היא אושרה לראשונה אחרי יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995);

(2) ניתן לה אישור קופת גמל כקרן חדשה מקיפה לפי סעיף 13(א);

(3) תשלומי כלל העמיתים, ואם הם עמיתים-שכירים – גם של מעבידיהם, הם בשיעור מתוך שכר מבוטח שאינו עולה על השיעור שנקבע בהוראות לפי סעיף 22;

(2) אחרי סעיף 34 יבוא –

"סימן ה'1: הבטחת השלמת תשואה לקרנות הפנסיה

מטרה 34. מטרתו של סימן זה להבטיח השלמת תשואה לקרנות פנסיה זכאיות על ידי המדינה, כדי להפחית את ההשפעה על זכויות העמיתים בהן הנובעת משינויים בתשואות על נכסיהן.

הגדרות 34.ב. בסימן זה -

"איגרות חוב מיועדות" – איגרות חוב מסוג ערד, ואיגרות חוב מסוג מירון;

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 889; התש"ף, עמ' 321.

"איגרת חוב מסוג מירון" – איגרת חוב בלתי סחירה שהונפקה לקרנות ותיקות לפי תקנות מילווה המדינה (סדרות מסוג "מירון"), התש"ס-1980²;

"זכאים קיימים" – מי שהיה זכאי לקבל קצבה מקרן חדשה מקיפה לפני יום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004);

"חודש הבדיקה" – החודש שחל 60 חודשים לאחר חודש הבסיס;

"חודש הבסיס" – חודש שבשלו מתבצע חישוב לפי סעיף 34ג(ה);

"החודש הקובע" – החודש שבו חל המועד הקובע;

"המועד הקובע" – יום ב' בתמוז התשפ"ב (1 ביולי 2022), או מועד נדחה שקבע השר בהתאם לסעיף 34ו(ג);

"אפיק השקעה מובטח תשואה" – אפיק השקעה נפרד שבו ינוהלו הנכסים שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה לפי סעיף 34ג המאופיין במגבלות השקעה שנקבעו לפי סעיף 34ג(ג);

"נכסי קרן זכאית" – נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים ונכסי הקרן הזכאית האחרים;

"נכסי הקרן הזכאית האחרים" – נכסי קרן זכאית שאינם עומדים כנגד התחייבויותיה לזכאים קיימים;

"נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים" – נכסי קרן זכאית העומדים כנגד התחייבויותיה לזכאים קיימים;

"נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה" – כאמור בסעיף 34ג(ב);

"קרן ותיקה שבהסדר" – כהגדרתה בחוק הפיקוח על הביטוח;

"קרן ותיקה שאינה בהסדר" – כהגדרתה בחוק הפיקוח על הביטוח;

"קרן ותיקה מסלולית" – קרן ותיקה שאינה בהסדר שמנוהלים בה שני מסלולי השקעה או יותר;

"קרן זכאית" – קרן ותיקה או קרן חדשה מקיפה;

"קרן ייעודית להשלמת תשואה" – כאמור בסעיף 34ה;

² ק"ת התש"ס, עמ' 1764; התשנ"ז, עמ' 79.

"השווי המשוער של נכסי קרן זכאית" במועד מסוים – השווי המשוער נטו של נכסי הקרן הזכאית באותו מועד בהתאם לסעיף 33 ולהוראות מכוחו, ולעניין סימן זה ישוערכו גם נכסי קרן ותיקה בהתאם להוראות כאמור ;

"השווי המתואם" של נכסי קרן זכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה – השווי של נכסי קרן זכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, ביום שהחל ממנו זכאים נכסים אלו להבטחת השלמת תשואה לפי סעיף 34ג(ב), בתוספת תשואת היעד מהמועד האמור, ועד לכל יום חישוב לפי סעיף 34ג(ה) ;

"שיעור הנכסים להבטחת השלמת תשואה" – 30%, ולעניין זכאים קיימים - 70% ;

"תשואת היעד" – ריבית שנתית בשיעור 5.15% ;

"תשואת היעד המצטברת" בתקופה מסויימת – תשואת היעד לתקופה של 60 חודשים כשהיא מחושבת לפי שיטת ריבית דריבית בתוספת שיעור עליית מדד החודש שפורסם לאחרונה לפני חודש הבדיקה לעומת מדד חודש הבסיס ;

"התשואה הכוללת" של קרן זכאית – כמפורט להלן :

(1) עבור קרן חדשה מקיפה או קרן ותיקה מסלולית – התשואה הנומינלית המצטברת ברוטו, שהשיאה הקרן באפיק השקעה מובטח תשואה במשך 60 חודשים על הנכסים שבשלהם ניתנה הבטחה להשלמת תשואה לפי סעיף 34ג בחודש מסוים בשל התקופה שתחילתה באותו חודש ועד לתום 60 חודשים כאמור, ואחרי ניכוי הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות באותם נכסים באפיק האמור, בלבד ;

(2) עבור קרן ותיקה שבהסדר וקרן ותיקה שאינה בהסדר שאינה קרן ותיקה מסלולית – התשואה הנומינלית המצטברת ברוטו שהשיאה הקרן, במשך 60 חודשים, לכלל נכסיה בחודש מסוים שלגביהם ניתנה ההבטחה להשלמת תשואה לפי סעיף 34ג בשל התקופה שתחילתה באותו חודש ועד לתום 60 חודשים כאמור, ואחרי ניכוי הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי הקרן, בלבד; ואם קבע השר הוראות לפי סעיף 26(א) לעניין השקעת נכסי קרן ותיקה שבהסדר שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה – התשואה הנומינלית המצטברת ברוטו, שהשיאה הקרן הזכאית במשך 60 חודשים על הנכסים שבשלהם ניתנה ההבטחה להשלמת תשואה לפי סעיף 34ג בחודש מסוים בשל התקופה שתחילתה באותו חודש ועד לתום 60 חודשים כאמור, ואחרי ניכוי הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות באותם נכסים, בלבד; לעניין התשואה הנומינלית המצטברת לא תובא בחשבון תשואה בשל אגרת חוב מיועדת.

34ג. (א) הממשלה תעביר לקרן זכאית, מהקרן הייעודית להשלמת תשואה או מתקציב המדינה, השלמת תשואה במועדים ובתנאים כמפורט בסימן זה.

השלמת
תשואה
לקרנות
הזכאיות

(ב) ביום העסקים הראשון של כל חודש החל מהחודש הקובע, נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה באותו מועד, בנוסף על נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, ואשר טרם בוצעה בעדם התחשבנות לפי סעיף קטן (ה) נכון לאותו מועד, יהיו הסכום של אלה:

(1) בעד מי שאינם זכאים קיימים - מכפלת שיעור הנכסים להשלמת תשואה בשווי המשוערך של נכסי הקרן הזכאית האחרים, ביום העסקים הראשון של החודש, בהפחתה של סכום שני אלה:

(א) השווי המשוערך של איגרות החוב המיועדות שהונפקו לקרן הזכאית בעד מי שאינם זכאים קיימים וטרם נפדו נכון ליום העסקים הראשון של החודש;

(ב) השווי המתואם של נכסי הקרן הזכאית האחרים שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, ואשר טרם בוצעה בעדם התחשבנות לפי סעיף קטן (ה), נכון ליום העסקים הראשון של החודש.

(2) בעד הזכאים הקיימים – מכפלת שיעור הנכסים להשלמת תשואה לעניין זכאים קיימים בשווי המשוערך של נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים, ביום העסקים הראשון של החודש, בהפחתה של סכום שני אלה:

(א) השווי המשוערך של איגרות החוב המיועדות שהונפקו לקרן הזכאית בעד זכאים קיימים וטרם נפדו נכון ליום העסקים הראשון של החודש;

(ב) השווי המתואם של נכסי הקרן הזכאית לעניין זכאים קיימים שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, ואשר טרם בוצעה בעדם התחשבות לפי סעיף קטן (ה), נכון ליום העסקים הראשון של החודש.

(ג) נכסי קרן זכאית שהינה קרן חדשה מקיפה או קרן ותיקה מסלולית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה, כמפורט בסעיף קטן (ב), ינוהלו באפיק השקעה מובטח תשואה באופן הבא:

(1) השקעת הכספים תהיה לפי מדיניות ההשקעות במסלול ההשקעה שמתקיים בו אחד מהמפורטים להלן (בסעיף זה – המסלול הקובע):

(א) המסלול שבו מנוהלים היקף הנכסים הגדול ביותר במועד הקובע;

(ב) נסגר או מוזג המסלול האמור בפסקה (א) - המסלול שבו מנוהלים היקף הנכסים הגדול ביותר במועד שבו נסגר או מוזג המסלול כאמור;

(ג) מסלול השקעה אחר שייבחר באופן שיקבע השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, מתוך מסלולי ההשקעה המנוהלים על ידי הקרן;

(2) לעניין מדיניות ההשקעות כאמור בפסקה (1) לא תובא בחשבון השקעה באגרות חוב מיועדות במסלול הקובע, ככל שקיימת;

(3) השקעת הכספים בסוגי נכסים ובנכסים מסוימים תהיה באופן זהה ככל הניתן להשקעת הכספים במסלול הקובע, והכל למעט השקעה באגרות חוב מיועדות ונכסים לא סחירים שהושקעו לפני המועד הקובע;

(4) השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יהיה רשאי לקבוע הוראות לעניין השקעה כאמור בפסקאות (1) עד (3).

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג) השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע לפי סעיף 26(א) הוראות שונות לעניין אופן ניהול ההשקעות באפיק השקעה מובטח תשואה וכן התאמות נדרשות בשיעורי השקעה והחזקה מירביים שנקבעו לפי סעיף 26 בהתחשב בהגדלת נכסי הקרן המושקעים לפי הוראות סימן זה.

(ה) בחלוף 60 חודשים מכל חודש שלאחר החודש הקובע, תמסור כל קרן זכאית לממשלה הודעה מפורטת בדבר התשואה הכוללת שהשיאה בתקופה האמורה, ויחולו הוראות אלה :

(1) עלתה התשואה הכוללת של הקרן הזכאית בתקופה האמורה על תשואת היעד המצטברת, תעביר הקרן הזכאית לקרן הייעודית להשלמת תשואה את שווי ההפרש שבין התשואה הכוללת לבין תשואת היעד המצטברת, בעד נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה ;

(2) עלתה תשואת היעד המצטברת על התשואה הכוללת של הקרן הזכאית בתקופה האמורה, תעביר הממשלה לקרן הזכאית את שווי ההפרש שבין תשואת היעד המצטברת לבין התשואה הכוללת, בעד נכסי הקרן הזכאית שבשלהם הקרן זכאית להבטחת השלמת תשואה.

(3) העברות לפי פסקאות (1) ו- (2) תתבצענה לא יאוחר מתום החודש העוקב לאחר החודש שבו נערכה ההתחשבות כאמור בסעיף קטן זה.

(4) הועברו הסכומים לפי פסקאות (1) או (2) לאחר המועד האמור בפסקה (3), יועברו הסכומים האמורים בתוספת תשואה כמפורט להלן בשל תקופת האיחור :

(א) לגבי איחור של המדינה – תשואת היעד ;

(ב) לגבי איחור לשל קרן זכאית – התשואה הכוללת.

(ו) השלמת התשואה כאמור בסעיף קטן (ה) תשולם מתוך הכספים שנצברו בקרן הייעודית להשלמת תשואה ; לא נותרו כספים בקרן הייעודית להשלמת תשואה, תשלם הממשלה את השלמת התשואה מתקציב המדינה.

יציבות	34ד. מבלי לגרוע מהוראות סעיף 34ג קרן זכאית תהיה זכאית להבטחת השלמת
השלמת	תשואה כאמור בסעיף 34ג לנכסים שניתנה בעבורם הבטחה לפי הסעיף
התשואה	האמור בהתאם למפורט להלן, גם אם תוקנו הוראות סעיף 34ג לאחר המועד שבו ניתנה ההבטחה להשלמת תשואה :

(1) הבטחת השלמת תשואה בהתאם לסעיף 34ג, כנוסחו במועד שבו ניתנה ההבטחה להשלמת תשואה, לאותם נכסים עד תום התקופה של 60 חודשים ממועד תחילת הזכאות להבטחת השלמת תשואה לאותם נכסים ;

(2) להבטחת השלמת תשואה בהתאם לסעיף 34ג, כנוסחו במועד שבו ניתנה ההבטחה להשלמת תשואה, לאותם נכסים, למשך שתי תקופות נוספות של 60 חודשים כל אחת בהתאם להוראות אותו סעיף.

קרבן ייעודית 34ה. (א) החשב הכללי יקים קרבן ייעודית להשלמת תשואה להשלמת תשואה

(ב) הכספים שיועברו לקרבן הייעודית להשלמת תשואה לפי סעיף 34ג יופקדו בחשבון נפרד בבנק ישראל שינוהל במטבע ישראלי ויישאו ריבית בהתאם להסכם שבין ממשלת ישראל לבין בנק ישראל מכוח סעיף 48 לחוק בנק ישראל, התשי"ע-2010.³

(ג) לצורך מימון הקרבן הייעודית להשלמת תשואה ייקבע בחוק התקציב בתכנית נפרדת, בכל אחת מהשנים המפורטות להלן, לכל הפחות, סכום המתקבל מהכפלת אומדן סך הנכסים ביום 1 ביולי של אותה שנה, ולעניין שנת 2022 – ביום ז' בכסלו התשפ"ג (1 בדצמבר 2022), שבשלהם כל הקרנות הזכאיות להבטחת השלמת תשואה בשיעור כמפורט להלן, בתוספת ממוצע שיעור השינוי השנתי במדד בחמש השנים שקדמו לאותה שנה:

(1) בשנים 2022 עד 2025 – 3.15% ;

(2) בשנים 2026 עד 2027 – 2.65% ;

(3) בשנת 2028 – 2.15% ;

(4) בשנת 2029 ואילך – 1.95%.

(ד) כספי הקרבן הייעודית להשלמת תשואה לא יהיו ניתנים לעיקול, להמחאה או לשעבוד.

(ה) כספי הקרבן הייעודית להשלמת תשואה ישמשו כמפורט להלן, בלבד:

(1) להשלמת תשואה לקרנות הזכאיות, על פי סימן זה ;

(2) ולגבי כספים כאמור בפסקה 34ג(ה)(1) - גם העברה לקרנות זכאיות.

³ ס"ח התשי"ע, עמ' 452 ; התשע"ט, עמ' 58.

(א) לקבוע הוראות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, בדבר זקיפת תשואה לעמיתי הקרן הזכאית ומקבלי קצבה בשל השלמת התשואה כאמור בסעיף זה, לרבות בשל משיכת כספים בקרן הזכאית, קבלת קצבה, העברת כספים מקרן זכאית לקופת גמל אחרת או העברת כספים ממסלול השקעה אחד למסלול השקעה אחר באותה קרן זכאית; השר יגיש לאישור ועדת הכספים של הכנסת תקנות ראשונות לפי סעיף קטן זה לא יאוחר מיום כ"ח באדר ב' התשפ"ב (31 במרס 2022).

(ב) לקבוע הוראות בדבר התחשבנות בין הקרנות הזכאיות באשר להשלמת תשואה על נכסים שהועברו בין קרן זכאית אחת לאחרת.

(ג) לקבוע הוראות בעניין התחשבנות עם קרן זכאית בשל נכסים שטרם חלפו 60 חודשים מהמועד שבו ניתנה הבטחת השלמת תשואה לפי סעיף 34ג.

(ד) לדחות את המועד הקובע לתקופה של עד ארבעה חודשים, ובלבד שהשר ידחה את המועד לא יאוחר מיום כ"ז באדר א' התשפ"ב (28 בפברואר 2022).

דיווח

134. (א) השר ימסור לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת אחת לשנה, ולא יאוחר מסוף חודש מאי של אותה שנה, דיווח מפורט אודות יישום האמור בסעיף זה, לרבות פרטים לעניין הקרן הייעודית להשלמת תשואה לפי סעיף 34ה, ואם נדרשות התאמות בשיעורי התקצוב כאמור בסעיף 34ה(ג).

(ב) השר יפרסם את הדיווח האמור בסעיף קטן (א) באתר האינטרנט של משרד האוצר."